

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı 3976
Tarih 17.10.2019

- 20111

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 17.10.2019

Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ
HDP Adana Milletvekili

14 Ekim 2019 tarihinde, Adana'da saya (ayakkabının yumuşak olan üst kısmı) emekçileri zam talebi ile iş bırakma eylemi başlatmıştır. Saya işçileri doğal ya da yapay derilerle tekstil ürünlerinden kesilmiş parçaları makinelerle işleyerek ayakkabı modeline uygun hale getirmekte, ayakkabı üretimindeki emeğin yüzde 60'ı bu süreçte saya işçileri tarafından harcanmaktadır.

Parça başı saya diken, saya işçileri doların yükselmesine bağlı olarak son bir buçuk yılda yüzde 50-60'ları aşan geçim maliyeti, dükkan kiralari ve üretim giderleri karşısında yüzde 50 zam talep etmektedir.

Ayakkabı İmalatı Çalışanları Derneği Başkanı Mustafa Özay, yaptığı açıklamada Adana saya fiyatlarının Türkiye'deki en düşük saya fiyatları olduğunu söylemiş; "Bazı yerlerde 15 lira olan saya Adana'da 5 lira. Dükkan kiramızın masrafı çıkmıyor, iplik, makine parçalarını saymıyorum bile. Hayat başını öyle bir aldı gitti ki her şeye yüzde 50-60 zam geldi. Biz artık geçimimizi sağlayamıyoruz... Biz zammımızı alana kadar iş başı yapmayacağız." şeklinde ifade etmiştir. 15 Ekim'de Mustafa Özay yaptığı açıklamada ise; 4,5 liranın altında saya fiyatları için yüzde 30-40 olmak üzere en az yüzde 20 zam aldıklarını, bu yıl da dahil her yıl Aralık ayının 1'inde yüzde 20 zam yapılacağını duyurmuşsa da bazı atölyelerin talep edilen zammı ödememesi üzerine tüm saya işçileri yeniden iş bırakmıştır.

2011

Bu bağlamda;

1. Saya emekçilerinin parça başı aldığı ücretlerin bu kadar değişken ve düşük olması konusunda Bakanlığınız tarafından bir çalışma yapılacak mıdır? Ücretlere standart getirilmesi ve bunun denetlenmesi üzerine bir planlama söz konusu mudur?
2. Geçtiğimiz günlerde Gaziantep'te de saya emekçileri iş bırakmış; çalışma saatleri ve koşullarının düzeltilmesi, mesai saatlerinin düzenlenmesi ve ücretlerine yapılan zam ile eylemlerine son vermişti. Gaziantep ve Adana'daki saya emekçilerinin iş bırakma eylemlerinden haberdar mısınız? Saya işçilerinin talepleri ile ilgili tarafınızca emekçilerle herhangi bir görüşme yapılmış mıdır?
3. Saya emekçilerinin ücret artışı, çalışma sürelerinin azaltılması, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınması, sigortalı çalışma üzerine Bakanlığınızın çalışmaları var mıdır?
4. İşçilerin içinde bulunduğumuz ekonomik kriz koşullarında geçim maliyetlerini karşılayabilmek üzere istedikleri yüzde 50 zammı alabilmeleri için Bakanlığınızca girişimde bulunulmuş mudur?
5. Saya emekçileri Türkiye genelinde ve şehir bazında parça başı ne kadar ücret almaktadır? Bu konuda veri çalışmanız var mıdır?
6. Saya işçilerinin meslek hastalıkları nelerdir? Bu hastalıkları önlemek adına Bakanlığınızın çalışmaları var mıdır?
7. Türkiye'de bulunan saya işçilerinin sayısı ne kadardır? Saya emekçilerinin yaş grubuna göre dağılımı nedir?
8. Saya emekçisi olarak; çocukların çalışmasını ve sigortasız çalışmayı engellemek üzere çalışmalarınız var mıdır? Varsa nelerdir?